

**Від смішного до великого:
феномен комічного
в літературі та культурі**

Збірник матеріалів конференції

**Бердянськ
2017**

УДК 81+82(05)
В14

Редакційна колегія:

Головний редактор – Новик О.П., доктор філологічних наук, професор (Бердянськ); **заступники головного редактора** – Філоненко С.О., доктор філологічних наук, професор (Бердянськ); Харлан О.Д., доктор філологічних наук, професор (Бердянськ).

*Друкується за рішенням вченої ради
факультету філології та соціальних комунікацій
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол № 1 від 31.08.2017 р.)*

В14 Від смішного до великого: феномен комічного в літературі та культурі : [зб. наук. матеріалів конференції (Бердянськ, 28–29 вересня 2017 р.) / [гол. ред. О. П. Новик]. – Бердянськ : [видавничий дім], 2017. – 150 с.

У збірнику вміщено матеріали конференції, присвячені дослідженню комічного в літературі та культурі крізь призму методологій філології, культурології та журналістики і методики. Висвітлено окремі проблеми поетики гумору та сатири в контексті оновлених знань.

УДК 81+82 (05)

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несуть автори

© Бердянський державний педагогічний університет, 2017

ЗМІСТ

Акулова Н.Ю.	Кінофарс у літературній проекції: роман Івліна Во "Decline and fall"	6
Алатея М.М.	Типология комического в Short stories Грэма Грина	7
Атрошенко Г.І.	"Ведмежа мова викладання": "смішна книга" В. Нестайка та В. Харченка для дітей	9
Бабійчук Т.В.	Сатиричний жанр у сучасній українській літературі: Житомирщина (поема «Блазения» Василя Дацюка)	11
Богданець С.В.	Харчові образи як засоби творення комічного (на матеріалі текстів українського бароко)	13
Богданова М.І.	Поетика повсякденного простору в новелі Івана Франка «Сойчине крило»	15
Бондаренко Л.Г.	Підготовка студентів-філологів до вивчення гумористичних та сатиричних творів у новій українській школі	17
Бородіца С.В.	Жанрова своєрідність сатиричного роману "Містер і місіс Ю-ко в країні укрів" М. Матиос	19
Брадзіхіна А.В.	Адметнасці вивучення бурлескно-травесційної літератури у сярэдній школе	21
Вавринюк Т.І.	Мовні засоби комічного в романі Ю. Андруховича «Московіада»	23
Васильєва К.П.	Сміхова культура Олекси Різників (на матеріалі збірок "Сміх на гаку", "Сміх на гаку-2")	25
Верескун О.А.	Над чим сміємося: часопросторові виміри сміхової комунікації	27
Волік Н.А.	Сатирический пафос как признак жанровой модификации од Г.Р. Державина	29
Горбач Н.В.	Іронічний контекст детективу Н. Доляк "Шикарне життя в Вупперталі"	30
Гросевич Т.В.	Комічне в повістях Анатолія Дімарова	32
Дацер К.С.	Прояви постмодерністської іронії в романі «Маг» Джона Фаулза	34
Дворянчикова С.Є.	Амбівалентна семантика комічного в контекстах із поетонімами	36
Девдюк І.В.	Гротескно-фарсова образність роману Олдоса Гакслі "Жовтий Кром"	38
Динниченко Т.А.	Прийоми пародіювання в соті А. Жіда «Підвалини Ватикану»	40
Євмененко О.В.	Місце гумористичного фентезі в сучасній читацькій культурі	42
Ємець О.В.	Англійська гумористична поезія: стилістичний і перекладознавчий аспекти	43
Жиленко І.Р.	«Веселе у сумному» Клима Поліщука і «смішне у страшному» Аркадія Аверченка: міжлітературний діалог	45
Журавльова С.С.	Гетьман Іван Самойлович у візії барокових поетів: перетворення з ідеального керманіча на об'єкт політичного пасквіля	47
Журавська О.В.	Моделі формування ірреального хронотопа химерного роману	48
Закальська Я.А.	Народна сміхова культура як елемент мілітарного фольклору	49
Зелік О.А.	Театральний фейлетон Олега Вергеліса: жанрові особливості	51

Збірник матеріалів конференції

Землянська А.В.	Твір О. Ірванця "Харків 1938" як пародія на шпигунський роман	53
Ільїнська Н.І.	Мифопоэтика и прагматика советского анекдота	55
Кицак Л.В.	Природа сміху в детективному жанрі (на прикладі українських детективів)	57
Кобилко Н.А.	Гумор як джерело «химерності» української літератури другої половини ХХ століття	59
Ковпик С.І.	Скетч як форма емоційного пізнання	61
Козлов Р.А.	Катарсис пекельного болю (сміхове орнаментування автобіографічної повісті Шайло Гарріса "Сталева воля")	63
Колінько О.П.	Іронія як засіб моделювання світу в сучасній українській і російській новелі	65
Коноваленко Т.В.	Комічне в магічно-реалістичній та химерній прозі	67
Корівчак Л.Д.	Сповідання моральних ідей нації в сатиричних віршах М.Чернявського	69
Коркішко В.О.	Пастішизація як засіб організації художнього тексту (на матеріалі п'єси Б. Акуніна "Гамлет")	70
Корнєєва Л.Л.	К суті категорій комического и трагического на примере повести Николая Гоголя «Старосветские помещики»	72
Кравченко Я.П.	Іронія як стратегія заперечення ідеології статі в романі О.де Бальзака «Стара діва»	74
Ленок М.І.	Агрегація іронії в романі Павла Вольвача "Хрещатик-плаза"	77
Ляшенко О.А.	Особливості жіночої іронії/самоіронії у творчості С. Йовенко (гендерно-філософський аспект)	79
Мельник Н.Г.	Сучасний український анекдот про москалів: динаміка традиції	80
Мі тракова О.О.	Гра з персонажем чи гра читачем? Постмодерний міф у творі Дж. Фаулза "Маг"	82
Михилев А.Д.	Юмористический детектив Сан-Антонио как жанровая разновидность романа	83
Музикіна С.В.	Философско-иронический контекст повести М. Аромштам "Когда отдыхают ангелы"	84
Назаренко І.В.	Мовна гра у системі мовно-стилістичних засобів вираження комічного	86
Назаренко Н.І.	Гумор і сатира в романах М. Спарк та О. Чорногуза	88
Невярович Н.Ю.	Прием металеписса в поэтике современной гротескной прозы: компаративный аспект	90
Немченко Г. В.	Жанрова природа комічного у п'єсах "Дячиха" Т. Сулими та "Торгівля жемчугами" Г. Цеглинського	92
Немченко І. В.	Жанр комічної мініатюри в поетичному доробку Петра Ребра	94
Нестерук С.М.	Маркери ідентичності у графічному романі Арта Шпігельмана «Maus»	96
Новик О.П.	Складна простота барокового комічного у книзі Ганса Якоба Гріммельсгаузена «Сімпліцій Сімпліциссімус»	98
Нюкало О.В.	Ознайомлення учнів з творами письменників-гумористів запорізького краю в процесі позакласної роботи	99
Овчаренко Т.С.	Юмор и урбанистика: города «смеха» (Габрово и Одесса)	101

Від смішного до великого: феномен комічного в літературі та культурі

Павлик Н.В.	Лінгвостильові механізми творення комічного в епістолярній спадщині Остапа Вишні	103
Прокопович Л.В.	Литературная пародия как форма художественной коммуникации	105
Пушкарь О.П.	Смешанная языковая игра как средство создания комических характеров в повести С.Д. Довлатова «Иностранка»	106
Романенко О.В.	Письменник і література: гумористично-сатиричний дискурс журналу «Перець» (1948–1971)	108
Романенко Л.В.	Специфіка українських гумористичних творів для дітей	111
Росінська О.А.	Іронічна деміфологізація хронотопу в постмодерній поезії	113
Рябченко М.М.	Елементи комічного в сучасній українській антиутопії	114
Семененко Л.М.	Сатира Олександра Олеся в контексті сьогодення	116
Семенец А.В.	Феминистский юмор и гротескные образы как средства деконструкции патриархального дискурса в романах А. Картер	118
Семків Р.В.	Теорії комічного в контексті постколоніальних студій (А. Берґсон, М. Бахтін, В. Пропп)	120
Скорина Л.В.	Специфіка гоголівського інтертексту в сатиричній прозі Костя Гордієнка 20-х років ХХ ст.	121
Слижук О.А.	Жанрові параметри повісті Я. Стельмаха "Голодний, злий і дуже небезпечний"	123
Смольницька О. О	Відтворення прийомів чорного гумору в українському перекладі: на прикладі вірша Джонатана Свіфта «Death and Daphne»	125
Соколовська Ю. С.	Політичний гумор від Ірен Роздобудько (на матеріалі діалогі «Оленіада»)	127
Титаренко Е.А.	Комическое в метатекстуальном художественно-гносеологическом проекте В. Пелевина	129
Трофименко Т.М.	Перверзії гумору в сучасній українській літературі: чи вміють наші письменники сміятись?	131
Федоренко В.В.	Розуміння категорій сміху та комічного в філософії	133
Федько О.Ю.	Функціонування народної сміхової культури у романі Л. Горлача "Мамай"	135
Чернюк С.Л.	Політичний гумор "лівих" письменників-журналістів: "Перець", "Szpilki" й "Стършел"	137
Чорній А.Л.	Комічний феномен у подоланні протиріч	139
Чорній Р.П.	Інтерпретативний потенціал іронії в романі Кетрін Стокетт «Прислуга»	141
Шабаль К.С.	Гротескний політичний бал-маскарад у романі "Мандрівки до Аберфайлю" Романа Іванчука	143
Шама І. М.	Сюжетный комизм в английской поэзии нонсенса	145
Школа В.М.	Комедія та її жанрові різновиди у творчості українських драматургів 20–30-х рр. ХХ ст.	147

прийомами, технологіями, мають розуміння специфіки сучасного уроку літератури, його типології і структури.

Складність підготовки студентів до опрацювання гумористичних та сатиричних творів із учнями полягає насамперед у тому, що ці тексти представлені у шкільному курсі різними літературними родами, міждодовими утвореннями та жанрами. Наприклад, в оновленій програмі з української літератури для загальноосвітніх навчальних закладів (5-9 класи), затвердженій Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017, для розгляду пропонуються байки Л. Глібова «Щука», «Муха і Бджола», «Жаба і Віл»; співомовки С. Руданського «Добре торгувалось», «Запорожці у короля»; гуморески П. Глазового «Еволюція», «Найважча роль», «Заморські гості», «Похвала», «Кухлик» (6-й клас); оповідання О. Стороженка «Скарб» (7-й клас); комедія І. Карпенка-Карого «Сто тисяч», твір В. Чемериса «Вітька + Галя, або Півість про перше кохання» (8 клас); поеми І. Котляревського «Енеїда» і Т. Шевченка «Сон» («У всякого своя доля...»), послання Т. Шевченка «І мертвим, і живим, і ненародженим...» та ін. [3]. Також цим документом передбачається ознайомлення шестикласників із теоретико-літературними поняттями «гумор» і «сатира», поглиблення знань школярів про засоби гумористичного та сатиричного зображення в мистецтві слова у наступних класах. Методика вивчення відомостей із теорії літератури, творів різних родів та жанрів має свою специфіку і на сьогодні доволі ґрунтовно розроблена. Зокрема загальноновизнаними залишаються науковцями чотири етапи вивчення художнього твору: підготовка до сприймання, читання, аналіз, підсумки. Однак, завдання, сформульовані у Концепції Нової української школи, очевидно, потребують доопрацювання методики аналізу тексту, у тому числі сатиричного і гумористичного характеру, спрямування цієї роботи на формування літературної компетентності учня. Її розглядають як «готовність і здатність працювати з текстами різних художньо-естетичних систем, культурно-історичних епох, світоглядних орієнтирів, традицій і стилів: розуміти зміст прочитаного, з'ясувати авторську позицію і художні засоби донесення її до читача, творити на основі прочитаного власні смисли щодо порушених проблем, висловлювати власну (подеколи критичну) позицію стосовно прочитаного, сприймати художній твір як чинник формування життєвого досвіду та соціально-психологічного й соціокультурного становлення» [3]. Вважаємо, що майбутній словесник має бути готовий до поєднання на уроці традиційних та інноваційних методів, прийомів і технологій. У цьому випадку етапи вивчення сатиричного, гумористичного твору можуть мати таке методичне наповнення:

- підготовка до сприймання. Як свідчить практика, вступне слово вчителя і бесіда з учнями не втратили свого потенціалу і в цифрову епоху, тому продовжують посідати значне місце на уроці разом із прослуховуванням підготовлених учнями повідомлень, музичних творів, переглядом і коментуванням репродукцій творів живопису, фрагментів із кінофільмів, мультимедійних презентацій, проєктів, постановкою проблемних питань. Доречним залишається проведення літературної хвилини за гумористичними або сатиричними поетичними творами тієї ж тематики, або того ж автора, що вивчається на занятті. Доповнити цю роботу може перегляд гіф-анімації, створеної вчителем або знайденої в інтернет-мережі. Складовими цього етапу є ознайомлення школярів із постаттю автора, з історією написання тексту. Для цього учитель може звернутися до методу сторітеллінгу;

- читання. Це найбільш консервативна стадія. Переконані, що жодні інновації не в змозі замінити прочитання учнями тексту. Студенти мають знати вироблені упродовж століть спільними зусиллями науковців і практиків методичні вимоги до цього етапу та дотримуватися їх, а саме: в основній школі твори, як правило, читаються на уроках. Починає озвучення епічних, ліро-епічних та драматичних текстів учитель, який показує приклад, задає темп, продовжують учні з належною технікою читання. Інші школярі залучаються до повторного та вибіркового читання. У старшій школі твори переважно читаються вдома. Ознайомлення з текстом поезії проводить учитель або заздалегідь підготовлений учень. Однак, незважаючи на чіткі правила цього етапу, перше читання

в класі теж може супроводжуватися цікавими знахідками, наприклад, переглядом відеотексту або плейкасту.

- аналіз. Цей етап потребує дотримання вчителем принципів шкільного розгляду твору та логіки наукового аналізу, вибору оптимальних форм роботи, зокрема новітніх. Особливу увагу необхідно звернути на засоби гумористичного і сатиричного змалювання життя, їх роль у розкритті авторського задуму. В арсеналі сучасного словесника повинні бути не лише постановка запитань і завдань, мозковий штурм, робота в парах, в малих групах, складання паспорта твору, заповнення схем, таблиць, а й інтелект-карта, практично всі види текстів «нової природи», діаманта, сінквейн, хмарні технології, літературні веб-квести та ін.

- підсумки. На завершення роботи традиційно можна використати слово вчителя, бесіду зі школярами, інтерактивні технології «Мікрофон» та «Незакінчене речення», а також запропонувати учням виконати інтерактивне завдання або пройти інтерактивне тестування в інтернет-мережі, переглянути у пришвидшеному темпі гіф-анімацію, хмару слів із певним текстом, заповнити прогалини в інтелект-карті, створити плейкаст, саундтрек до твору тощо.

Вважаємо, що набуті студентами на заняттях із методики викладання української літератури знання про традиційні та новітні прийоми й технології вивчення сатиричних і гумористичних творів, сформовані вміння використовувати їх на практиці сприятимуть підготовці майбутніх учителів до виконання завдань, поставлених перед Новою українською школою.

Література

1. Бондаренко Л. Г. Методика викладання української літератури / Л. Бондаренко // Збірник авторських програм навчальних дисциплін літературознавчого циклу для студентів I-V курсів денної, заочної та екстернатної форм навчання. – Херсон : Видавництво ХДУ, 2015. – С. 153–158.
2. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03newschool-presentation-new-30-03-2017-\(2\).pdf](http://mon.gov.ua/Новини%202017/04/03newschool-presentation-new-30-03-2017-(2).pdf).
3. Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9-klas-2017.html>.

Бородица С.В.,

кандидат філологічних наук,

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

ЖАНРОВА СВОЄРІДНІСТЬ САТИРИЧНОГО РОМАНУ

“МІСТЕР І МІСІС Ю-КО В КРАЇНІ УКРІВ” М. МАТІОС

Жанрова оригінальність – прикметна ознака прозової творчості М. Матіос. Вона на якісно новому рівні художнього синтезу творить своєрідні “гібридні” жанри (“роман-драма”, “повість-мелодрама”, “роман-сага в новелах”, “сповідь-хроніка”, “кулінарні есе”). У романі “Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів” письменниця органічно синтезує традиційні, модерністські і постмодерністські текстові стратегії (К. Ісаєнко), майстерно реалізувавши нарративний задум у “гомеричному романі-симфонії”, в якому інтенсивні смислороботі пошуки авторки, спроектовані у добу Помаранчевої революції і після неї, “тісно пов’язані з динамікою націєтворення, втратою ілюзій і долею наших сподівань... У цьому контексті особливо вияскравлюється оригінальність стилю М. Матіос-сатирика”, – вважає І. Насмінчук [3, 12].

За жанром “Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів” – сатиричний політичний роман, за визначенням авторки – “гомеричний роман-симфонія”, який, як трактує С. Філоненко,

"характеризує емоційно-естетичну тональність твору як дуже різке, громоподібне осміяння об'єктів сатири" [4, 66], а "симфонізм" – "вказівка на його надзвичайно обсяжний інтертекст (фольклорно-літературно-кіно-медійно-політичний), на складне плетиво різноманітних "кодів", зашифрованих (і розшифрованих) у тексті авторкою" [4, 67]. Таким чином, романові М. Матіос властиві жанровий синкретизм і стильова поліфонія, оскільки письменниця, з одного боку, продовжує кращі традиції української політичної сатири (І. Котляревський, М. Гоголь, Г. Квітка-Основ'яненко, О. Стороженко, І. Нечуй-Левицький, Т. Шевченко, В. Самійленко, І. Франко, Л. Мартович, О. Вишня, М. Хвильовий, О. Чорногуз, В. Даниленко, В. Діброва, Ю. Іздрик, Б. Жолдак, І. Роздобудько, Л. Денисенко та ін.), а з іншого, – творить текст у межах постмодерністського дискурсу: іронічна модель абсурдного світу, ускладнена інтертекстуальністю (розмаїтий "цитатний фонд", широкий алюзійний контекст, автоцитуювання), барокова гра на різних рівнях, мовна еkleктика, ампліфікація, каламбури, декомпозиція імен, публіцистичні прийоми тощо. Так, в іронічній "Замість анотації" М. Матіос актуалізує основні жанрові і стильові категорії, на які варто звернути увагу реципієнтів: "сатиричне перо", "часові зміщення", "видозміна понять та власних імен", "абсурд". В "увертурі №2" "Шкереберть на благословенних землях" вона наголошує, що симфонія – "дисгармонійна" і "нагадує дещо сумбурну музику Шнітке" [2, 41], в супроводі якої можуть розгортатися "фатальні сюжети" роману.

Роман "Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів" засвідчує, що авторка намагається подолати стереотип про себе як про творця малого нарративу (Карпатської Буковини), демонструючи новий для неї стиль письма з виразно сатиричним спрямуванням. Цей твір, в основі якого – суб'єктивний світ-візія українського політикуму "дивної країни укрів" – авторська емоційна, проте достатньо аналітична реакція на сучасні історичні реалії "після 9 вересня 0005 року від другого пришествя месії" [2, 14]. Художньо переконлива картина національного буття початку ХХІ століття виразнюється за допомогою художніх деталей-штрихів, образів-символів, органічного переплетення ліричної і драматичної площин, раптовими змінами сюжетних ходів, контрапунктів, парадоксальним фіналом та ін.

У контексті сучасної української сатиричної прози (наприклад, "Газелі бідного Ремзі" В. Даниленка, "Корпорація ідіотів" Л. Денисенко, "Оленіум" І. Роздобудько та ін.) "Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів" М. Матіос переконливо виділяється жанровим різновидом політичного роману, в межах якого синтезовані елементи драми, комедії і вертепу, кіно і мас-медіа, бурлескна і барокова традиції, творячи своєрідну поліфонію, властиву для жанру меніппеї, де "верх" і "низ" часто міняються місцями, серйозне і смішне легко переходять у свої протилежності, завдяки чому, власне, й створюється амбівалентний образ світу" [1, 323]:

"Тут любили свята і не любили буднів,
оажнювали віча і не визнавали тверезих голосів,
за позиками до чужих тут ходили частіше, ніж до вітру,
кохалися в старовині й мало цікавилися новими технологіями,

тут мліли в одночасних екстазах три тримачі державних штандартів, коли слухали гімн про укрівську кропиву в інтерпретації дещо поскубаного юного орла, і запросто вмикали мобільні "дебільники" під час Богослужіння чи оперної вистави,

тут мирно вживалися мільйоннодоларові палаци із довоєнними бараками,
охочі до особливих видів праці, якими в укрів вважалося підтирання забугорних сідниць і миття їхніх же клозетів, як правило, кордон перетинали якщо не в багажниках автомобілів, то в ящиках з-під телевізорів,

на цій землі одночасно будували церкви і переповнювали в'язниці,
тут шанували і звеличували злодіїв нарівні із мучениками" [2, 19].

Авторка аналізує національні комплекси та психологічні деформації українців, які у творі є упослідженими укрями з меншовагтисною свідомістю і втраченою людською підністю (як приклад – ексцентричний епізод канібалізму). Вона майстерно "реставрує" психологічні стани політиків (якот, Улі Милашенко, Міті UA, Папи Леоніда Другого Кудли), рекомбінує їхні дії з метою

переконливо інтерпретації "політичного шарварку" в Україні. За допомогою постмодерністських прийомів гротеску, маскування, шаржування, містифікації, пародіювання письменниця досить критично і відверто розкриває моральні і професійні вади українського політикуму, розширюючи сатиричний дискурс роману. Так, номінуючи персонажів, вона порушує нормативні словотвірні техніки (Н. Бербер), творячи каламбури (Роман Смердний, брати Кабачники, Сашко Буй-Тур-Чинів, Віктор Мертвечук, дівка Інна Деві Христос Богоявленська, Леонід Крав-Чув, Серж Кідалов), прізвиська (Папа, Піня, Пліховшек, Скоморох), експресивні імена і прізвища (Мітя Якунович, Всесвят Тискун, Генік Чревоненко, Олександр Холод, Давид Зубанія Великий, Грицько Пустомельченко), які репрезентують не лише комічні реалії чи асоціативно смислові сейми, але й набувають символічного значення.

Іронічний модус розповіді виразнюється через складні інтертекстуальні ігри, коли у нарративну структуру роману авторка вводить чужий текст, як скажімо, з "Жанни д'Арк" І. Кошелівця чи "Парфюмера" П. Зюскінда, або уявні розмови Улі З Богом. Численні "тексти в тексті" руйнують межі між мовленням авторки і персонажів, демонструючи багатрівневу конструкцію роману М. Матіос, у якій окремі сюжетні фрагменти творять органічну цілість. Її не руйнують навіть сюрреалістичні модифікації часопросторових координат, які трактуємо як основні засоби моделювання художньої дійсності в романі, а також образу особистості в контексті соціально-історичних зламів України початку ХХІ століття.

Складна взаємодія жанрових і стильових елементів у сатиричному романі "Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів" засвідчує високий рівень синкретичного мислення М. Матіос, яке забезпечило письменниці неповторність її голосу в ідейно-естетичному культуропросторі сучасної доби [3, 14].

Література

1. Лексикон загального та порівняльного літературознавства / за ред. А. Волкова, О. Бойченка та ін. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
2. Матіос М. Містер і місіс Ю-Ко в країні укрів. Mr. & Ms. U-Ko in country UA / Марія Матіос. – Львів : ЛА «Піраміда», 2006. – 136 с.
3. Насмінчук І.А. Проза Марії Матіос: особливості індивідуального стилю : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.01.01 / І.А. Насмінчук; Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаніка. – Івано-Франківськ, 2009. – 16 с.
4. Філоненко С.О. "Юля косу носить": гендерні стереотипи в сучасній політичній сатири / С.О. Філоненко // Слово і Час. – 2007. – № 11. – С. 62–73.

Брадзіхіна А.В.,

кандидат філологічних наук,

Гомельські дзяржаўны ўніверсітэт імя Ф. Скарыны

АДМЕТНАСЦІ ВІВУЧЭННЯ БУРЛЕСКНА-ТРАВЕСЦІЯНАЙ ЛІТАРАТУРЫ Ў СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЕ

Бурлескна-травесціяныя творы, досыць папулярныя ў еўрапейскім мастацтве слова яшчэ з эпохі Адраджэння, не часта трапляюць у спіс класічных, і пагатоў – у навучальныя праграмы агульнадукацыйных школ. Сярод даволі значнай колькасці тэкстаў з прыкметамі бурлеска (ананімных твораў "Уваскрэсенне Хрыстова", "У Бэтлееме, убогім доме", "Казанне руске скімат'ячне"; "Панскае ігрышча" Ф. Тапчэўскага, "Энеіда наываварат" В. Равінскага, "Тарас на Парнасе" К. Враніцына і інш.) статус хрэстаматыйных у беларускай літаратуры набылі толькі апошнія дзве названыя пэзмы. Абедзве вивучаюцца ў дзявятым класе агульнадукацыйнай школы, на вивучэнне кожнай адведзена адна гадзіна.